

Motion till riksdagen 2021/22:3730

av **Anna Wallentheim m.fl. (S)**

Vägledning för att säkerställa idrottens roll i bostadsområden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge Boverket i uppdrag att ta fram en vägledning till kommunerna som säkerställer att idrottsanläggningar och idrottsmiljöer finns lättillgängliga i eller i nära anslutning till bostadsområden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Pandemin slog hårt mot oss alla på ett eller annat sätt. Den påverkade vårt sätt att leva. Att arbeta. Att resa. Att kunna umgås med människor vi älskar. Och den påverkade också våra möjligheter till rörelse och idrott.

Vår största folkrörelse, idrotten, var från första stund var tydliga med att de ville vara en del av lösningen för att bland annat stoppa smittspridningen och ställde snabbt in och snabbt i princip all sin verksamhet. Ett ansvarstagande som såklart slagit hårt mot en av deras viktigaste uppgifter – nämligen att ge alla människor rätten till ett liv i rörelse.

Sverige behöver dock en levande idrottsrörelse i hela landet, från norr till söder och i stad och på landsbygd. En självständig och fri idrottsrörelse som ger människor chansen till ett aktivt liv, från vaggan till graven. Där idrotten inte bara är en del av samhället utan också är med och formar det.

Oavsett var i landet man bor är idrotten en viktig och positiv kraft i samhället. Idrottens nytta för medborgare, samhällen och Sverige är många, men ett föränderligt samhälle som inte tar idrottens positiva effekter i beaktning riskerar att bygga bort människors möjligheter till ett idrottsutövande. Och i ett Sverige som växer behöver kommunerna hjälp och vägledning för att inte förlora idrottens positiva effekter för dess medborgare och samhället.

Idrottsrörelsen med sina ca 3,3 miljoner medlemmar i 19 000 ideella föreningar och över 800 000 ledare skapar tillsammans en rad värdefulla sidoeffekter som kan kallas ”idrottens samhällsnytta”, där forskning visar att idrottens samhällsnytta berör flera olika områden. Bland annat har idrotten positiva effekter på folkhälsan (både fysisk och psykisk), människors självkänsla, besöksnäring, arbetsmarknad, integration med mera. Utöver detta har också idrotten en viktig roll att spela i att bryta människors ensamhet och öka tryggheten i ett samhälle.

Vad är det då som riskerar att minska idrottens positiva effekter? Svaret på den frågan är bland annat ett bostadsbyggande där idrottsytor och idrottsanläggningar prioriteras bort.

Sverige har nästan aldrig upplevt att det byggs så många bostäder som nu och samtidigt uppger allt fler kommuner att de har bostadsbrist. Röster höjs för att förenkla och snabba på byggprocesserna. Men i iveren att bygga nya bostadsområden och förtäta i de växande städerna är det lätt att samhällsservicen får stå åt sidan och att idrottsytor prioriteras bort.

Sverige har historiskt sett haft en god tillgång till idrottsanläggningar och idrottsmiljö-er, vilket har möjliggjort den breda och framgångsrika idrottsrörelsen. På 2000-talet har befolkningsökningen skjutit i höjden och byggandet av idrottsytor har inte hängt med i samma takt. Den starka urbaniseringen har gjort att bristen på idrottsytor är särskilt stor i de växande städerna.

De allt tätare städerna behöver utvecklas med hållbarhet i fokus och idrottsytor bidrar i allra högsta grad till att göra staden mer hållbar. De bidrar till en mer levande, hälsosam, attraktiv och trygg närmiljö. Är det dessutom gång- eller cykelavstånd till idrottsanläggningen bidrar den ytterligare till en hållbar stad. Idrottsytor har även i många fall en positiv effekt på miljön när det kommer till bevarande av natur- och kulturvärden samt skapande och bevarande av grönytor, särskilt i tätortsnära områden. Idrottsytorna fungerar ofta som en mötesplats och en samlingspunkt i samhället. I takt med att städerna växer så ökar behovet av mötesplatser och då blir idrottsytor än mer viktiga.

Enligt en kommunundersökning från Riksidrottsförbundet från 2019 kan vi utläsa att det endast är 45 procent som har gjort en analys av tillgången till idrottsanläggningar och idrottsmiljöer och bara 35 procent har en långsiktig utvecklingsplan för idrottsanläggningar och idrottsmiljöer. Detta påverkar såklart idrottens möjligheter både här och nu och i framtiden.

Trots att vi i plan- och bygglagen (PBL) 2 kap. 7 § kan läsa: ”Vid planläggning enligt denna lag ska hänsyn tas till behovet av att det inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse finns [...] 4. lämpliga platser för lek, motion och annan utevistelse.” väljer Boverket i sina vägledningar att ofta ta bort begreppet motion och fokuserar istället på lek och utevistelse främst kopplat till skolors och förskolors utemiljöer. Då Boverket skriver motion istället för idrott tolkas detta oftast av kommunerna i termer av tillgång till gång- och cykelvägar. Idrotten saknas mer eller mindre helt i Boverkets vägledningar till kommunerna, vilket skapar stora problem vid planering av nya bostadsområden.

För att ge idrotten en chans till inte bara återrekrytering utan också nyrekrytering för att fånga upp alla de som ännu inte hittat till föreningslivet behöver Boverket få i uppdrag att ta fram en vägledning till kommunerna kring hur de ska arbeta med att få in idrottsytor för såväl organiserad som spontan idrott i sina planprogram. Uppdraget bör ske i nära samarbete med SKR, Riksidrottsförbundet och eventuella andra intressenter.

Anna Wallentheim (S)

Azadeh Rojhan Gustafsson (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Åsa Karlsson (S)

Hans Hoff (S)

Lawen Redar (S)

Pyry Niemi (S)